

Betrekken bij
PS-vergadering van
18 december 2019

*De leden van de commissie wordt
verzocht hun eventuele opmerkingen
binnen acht dagen na ontvangst aan
de statenadviseur mede te delen.*

Samenvatting

**van de vergadering van de
Statencommissie Omgevingsbeleid**

---

gehouden op 4 december 2019

SAMENVATTING

Vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid

Woensdag 4 december 2019

U kunt de agendavoorstellen en de ingezonden brieven, evenals de samenvattingen, via het Staten-InformatieSysteem (SIS) inzien op de website van de provincie onder het volgende adres:
<https://www.drentsparlement.nl/vergaderingen/>.

De lijst met toezeggingen tot en met de vergadering van 4 december 2019 is als bijlage opgenomen bij deze samenvatting.

Aanwezig:

de heer G. Serlie (voorzitter)
de heer M. A. M. Berends (PvdA)
de heer E. Bos (GroenLinks)
de heer J.F. Bos (Forum voor Democratie)
de heer R.A.A. Bosch (PvdA)
mevrouw L. van Dijken-te Velde (ChristenUnie)
de heer J.W. Drukker (Forum voor Democratie)
de heer F.P. Duut (OpDrenthe)
mevrouw A.M. Kleine Deters (D66)
de heer T.A. Koopmans (PVV)
de heer E.E.A.A. van Liempd (GroenLinks)
de heer R. Mäkel-van Luttkhuizen (SP)
de heer J.J. Moes (VVD)
de heer P. Moltmaker (VVD)
mevrouw T. Potharst (Partij voor de Dieren)
de heer R.R. Pruisscher (ChristenUnie)
de heer A.K. Schoenmaker (Sterk Lokaal)
de heer J.G.M. Schomaker (PvdA)
mevrouw E. Slagt-Tichelman (GroenLinks)
de heer J. Smits (VVD)
mevrouw E.C. Vedder-Monaster (CDA)
de heer S.J. Vegter (CDA)
de heer H.H. Veldsema (ChristenUnie)
de heer A.J. Voerman (OpDrenthe)
de heer A. Vorenkamp (PVV)
de heer H. van de Weg (SP)
de heer R.J. Wiersema (Sterk Lokaal)
mevrouw B. Zouine (D66)
mevrouw R.R.M. Zuiker (Partij voor de Dieren)
mevrouw F. Zwaan-Alberts (VVD)
de heer P.A. Zwiets (PvdA)

mevrouw M.W. Veenstra, statenadviseur

Afwezig:

de heer R.W. Camies (Forum voor Democratie)
de heer W.L.H. Moinat (SP)

Voorts aanwezig de leden van GS:

de heer C. Bijl (PvdA)
de heer H. Brink (VVD)
de heer H.G. Jumelet (CDA)
de heer J.N. Kuipers (GroenLinks)

Afwezig lid van GS:

de heer Stelpstra (ChristenUnie)

1. Opening

De voorzitter, de heer Serlie, opent de vergadering om 9.00 uur.

2. Vaststelling van de agenda

De agenda wordt conform vastgesteld.

3. Mededelingen

Voorzitter: De heer Smits zal bij agendapunt 10 een opmerking plaatsen over het IPO.

Gedeputeerde Brink:

Het college is content dat TVM (Transport Verzekering Maatschappij) in Drenthe blijft.

Vanmiddag komt er een persbericht uit over de regiodeal 'Vitale Vakantieparken', die aangevraagd is door het college van Gedeputeerde Staten en acht gemeentes.

4. Statenstuk 2019-907

Onttrekken aan het openbaar verkeer van de parkeerplaats Brunlaan te Peize

Samenvattende reactie van de fracties

De PvdA merkt op dat de hoofdtekst bindend is en niet de toelichting. De fractie ziet graag bevestigd door het college van GS dat 'Menkveld advies' het bezwaar zal intrekken. Het resultaat is goed, maar het proces hiernaar toe had beter gekund. De SP vraagt aan het college van GS te overwegen in hoeverre er aan gewekte verwachtingen voldaan wordt.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord

Gedeputeerde Bijl geeft aan dat de opgewekte verwachtingen in het bestemmingsplan van de gemeenten stonden. Er is een oplossing gevonden waar alle partijen (een bezwaarde burger, de gemeente Noorderveld en de provincie Drenthe) tevreden over zijn. Het college heeft nog niet officieel gehoord dat het bezwaar is ingetrokken.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat Statenstuk 2019-907 als A-stuk behandeld zal worden in de Statenvergadering van 18 december 2019.

5. Vermindering gebruik gewasbeschermingsmiddelen

Toezegging in de vergadering van Provinciale Staten van 13 maart 2019 over het starten van een proces gericht op vermindering van het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen; brief van het college van Gedeputeerde Staten van 28 oktober 2019

Brief van Vereniging Meten = Weten Westerveld van 8 oktober 2019 over Reactie op kamerbrief van 7 oktober 2019 Gewasbeschermingsbesluit (spuitvrije zones gewasbescherming)

Brief van Vereniging Meten = Weten van 10 oktober 2019 over Stikstof, project en Wnb

Dit punt is geagendeerd door de fractie van D66.

Mevrouw Kleine Deters (D66) heeft dit punt geagendeerd, omdat er al jaren over het enorme gebruik van gewasbeschermingsmiddelen in de lelieteelt gesproken wordt in de gemeente Westerveld en niemand zich gehoord voelt. De zorgen en het gevoel van machteloosheid zijn groot. De fractie dringt aan om gericht stappen te ondernemen om te komen tot een oplossing en om de suggesties uit het rapport 'Uitgesproken' per direct en met spoed over te nemen en uit te voeren.

Op dit agendapunt hebben zich zes sprekers aangemeld:

1. Mevrouw J. Kolthoff, namens Omwonenden Noord Lheeder Es en Lhee/Dwingeloo
2. Mevrouw M. de Graaf, een omwonende
3. De heer R. Chrispijn, namens Burger initiatief Meten = Weten Westerveld
4. De heer G. Nijland, namens inwoners Westerveld
5. De heer H. Baptist, ecooloog, gespecialiseerd in de natuurbeschermingswetgeving
6. De heer J. Bloemerts, namens LTO Noord

De bijdragen van de sprekers (voor zover aanwezig: Baptist en Nijland) zijn bij de samenvatting gevoegd. Een aantal fracties heeft verhelderende vragen gesteld aan de sprekers en de fracties bedanken de sprekers voor hun bijdragen.

Samenvattende reactie van de fracties

De Partij voor de Dieren vindt dat gif dat zich verspreidt, niet gebruikt moet worden i.v.m. het milieu, de natuur en de gezondheid van inwoners. Vraagt welke stappen het college van GS concreet wil zetten om in 2030 van het gif af te zijn en denkt hierbij ook aan de provinciale pachtgronden. De werkelijke strijd ligt op het niveau industrie versus overheid en niet op het niveau inwoners versus telers. Daarom moet alle regelgeving ingezet worden en nieuwe landbouwsystemen zonder bestrijdingsmiddelen moeten worden bevorderd. De fractie wil dat er eisen betreffende chemische bestrijdingsmiddelen worden gesteld aan provinciale pachtgronden.

Het CDA onderschrijft de suggesties van het rapport 'Uitgesproken' en vertrouwt op de deskundigheid van het CTGB (College Toelating Gewasbeschermingsmiddelen en Biociden). Roept op om op lokaal niveau te blijven praten met elkaar, over controleerbare feiten, maar vindt ook een integrale benadering van belang. De overheid moet voorzien in een duidelijk beleid over het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen en innovatie naar een verdere verduurzaming van gewasbescherming stimuleren. Goed om tot een gezamenlijk stappenplan te komen. De fractie is blij dat de bollentelers zich geëngageerd hebben aan de KAVB (Koninklijke Algemeene Vereeniging voor Bloembollencultuur).

OpDrenthe concludeert uit het rapport 'Uitgesproken' dat er een ongewenste situatie is ontstaan. Het OBO-rapport (Onderzoek Blootstelling Omwonenden) is te beperkt. Benadrukt dat het hier alleen gaat om chemische gewasbeschermingsmiddelen. Het LTO heeft aangegeven dat de bollensector haar best doet te verduurzamen. De fractie vindt dat het college een leidende rol dient te spelen in het oplossen van de problemen in de gemeente Westerveld en kijkt uit naar de pilot.

GroenLinks is al jarenlang bezorgd over de afbraakproducten van gewasbeschermingsmiddelen in water en voeding. Wil dat er meer inspanning geleverd wordt om tot een duurzame en ecologisch verantwoorde manier van gewasbescherming te komen en staat achter de suggesties uit het rapport 'Uitgesproken'. Een zorgvuldige planning en proces is daarbij belangrijk. De overheden zijn aan zet, met name het Rijk dat over wetten, regelgeving en het toelatingssysteem gaat. De fractie ondersteunt het stellen van voorwaarden voor pachtgronden en onderzoek naar gezondheidseffecten.

Sterk Lokaal onderschrijft de suggesties uit het rapport 'Uitgesproken' en baseert zich op de deskundigheid van de CTGB, het OBO en het RIVM. Staat achter de normen en wetten van Nederland voor ondernemers en hoopt dat er ook provinciale regelgeving mogelijk is. Zolang er geen goede wetgeving is, zoekt de fractie de oplossing in een convenant met telers en inwoners. De fractie komt met zeven suggesties, die op korte termijn uitkomst kunnen bieden, waarbij ondernemers gecompenseerd worden voor gederfde inkomsten. Uit CBS-cijfers blijkt dat nu al 75% van de gewasbeschermingsmiddelen biologisch is. De fractie ziet in het eisen stellen aan pachters een mogelijke oplossing.

De PvdA geeft enkele ideeën aan de provincie om haar rol in de oplossing van het probleem te vervullen. De fractie is bezorgd over de macht van grote industrieën en pleit voor een effectonderzoek van gebruikte middelen door het Rijk en wil verder naar randvoorwaarden kijken. De fractie ziet een rol voor de provincie in het stimuleren van moderne technologie door bijvoorbeeld POP3 subsidies en door het proactief benaderen van lelietelers. Het Rijk heeft een rol in het toestaan van gewasbeschermingsmiddelen, de gemeente in het met elkaar in gesprek gaan van de partijen.

De ChristenUnie herkent zich in het rapport 'Uitgesproken' en herinnert aan de toelichting van het rapport in juli 2019. De fractie heeft het beeld dat er in de breedte aan de aanpak wordt gewerkt, die aan alle partijen recht doet. Daarbij passen geen overhaaste acties. Vraagt aan het college of het beeld dat GS hieraan werkt juist is. Verder vraagt zij aan D66 om welke gerichte stappen het gaat.

De PVV is van mening dat het probleem ligt in het gapende gat tussen wat omwonenden vinden, de telers doen en wat de juristen en technische overheden op afstand vinden. Het overleg is niet goed geweest. De provincie moet zorgen voor regelgeving en handhaving. De fractie vindt het van groot belang dat het onderzoek, zoals door de minister aangekondigd, op zo kort mogelijke termijn gaat plaats vinden, waarbij alle partijen betrokken worden. Er moet worden toegewerkt naar een gezonde teelt.

Forum voor Democratie merkt op dat het rapport 'Uitgesproken' sceptisch is over verder onderling overleg en onderschrijft de suggesties uit het rapport en vindt dat de provincie moet ingrijpen. Wil graag gerichte stappen ondernemen om tot een oplossing voor alle betrokkenen te komen maar zal pas instemmen met de stappen van de provincie als bekend is wat die stappen inhouden.

De VVD is bereid om gezamenlijk naar antwoorden te zoeken maar de standpunten van de partijen zijn allang zijn ingenomen. In Midden-Drenthe worden vier keer zoveel lelies geteeld dan in Westerveld, maar de klachten komen alleen uit Westerveld. Veranderingen in de regels moeten landelijk zijn. Uit het onderzoek is overigens gebleken dat de hoeveelheid geneesmiddelenresten in ons water acht keer zo hoog is als de hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelenresten.

De SP vindt dat de provincie moet handelen zodra het vermoeden bestaat dat het effect van gewasbeschermingsmiddelen uit de hand loopt. Onderschrijft alle vragen die de fractie van D66 gesteld heeft en is blij dat het college stappen wil ondernemen, maar hoopt ook dat het college bij de Tweede Kamer aandringt op beslissingen die leiden tot een gezond leven in Drenthe. Als de moties over de sierbollenteelt en over de toelatingsprocedure voor biologische gewasbeschermingsmiddelen in de Tweede Kamer onvoldoende werken, wil de fractie kijken wat de provincie kan doen.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord

Gedeputeerde Jumelet geeft aan dat in maart de toezegging is gedaan dat er initiatief zou worden genomen om de onrust in Westerveld aan te pakken. De conclusie uit het rapport 'Uitgesproken' is, dat de vier overheden (Rijk, provincie, gemeente en waterschap) moeten worden ingezet om tot een oplossing in Westerveld te komen. Het rapport OBO is een goed rapport om de partijen weer met elkaar in gesprek te brengen. De bijeenkomst op 4 juli 2019 is een stap in de goede richting, evenals het gezamenlijk aan zet zijn van de provincie, het waterschap, de VDG (Vereniging Drentse Gemeenten) en het ministerie van LNV. Het Rijksuitvoeringsprogramma kent de toekomstvisie van de gewasbescherming 2030. De vertegenwoordigen van het ministerie van LNV opperde de mogelijkheid van een pilot om tot concrete afspraken te komen. Aanpak en gewenste resultaat van de pilot moeten nog besproken worden. De minister heeft in een kaderbrief aangegeven dat het met regelgeving afdwingbaar is om af te komen van chemische bestrijdingsmiddelen. Gesprekken met alle partijen zijn nodig om tot duidelijke regelgeving te komen. De bollensector moet hiertoe inzetten op de KAVB en eerder door hen genoemde maatregelen en dit inbrengen in de pilot. Het college is bereid om op korte termijn te komen tot vervolgacties met alle betrokkenen. De provincie heeft verschillende pachtgronden. Hiervoor gelden al voorwaarden, ook wat betreft de bollenteelt. De taak van de provincie is het handhaven van de hoeveelheid gewasbeschermingsmiddelen in grondwater. Ook over archeologie zijn afspraken. De afspraken zijn vastgelegd in een verordening.

Gedeputeerde Kuipers is van mening dat verschillende instrumenten uit de waterportefeuille ingezet kunnen worden voor het gezondheidsvraagstuk en de zorgen over de gewasbeschermingsmiddelen, om de waterkwaliteit te waarborgen van drinkwater (waterwingebieden, grondwaterbeschermingsgebieden en oppervlaktewinning in de Drentse Aa). Ook kan het stimuleringsbeleid, met name het Delta-plan Agrarische Waterbeheer, ingebracht worden vanuit deze portefeuille, om erfemissie te voorkomen. De waterschappen, de drinkwaterbedrijven, de kenniscentra, het UMCG en RUG hebben onder de paraplu van de Water Alliance een convenant gesloten over geneesmiddelenresten in het water.

Mevrouw Kleine Deters (D66) concludeert dat in ieder geval de zorg met elkaar is uitgesproken. Als eerste stap ziet de D66 dat de Staten zeggen dat het hun verantwoordelijkheid is om naar oplossingen te zoeken d.m.v. een stappenplan. De fractie staat open voor een dialoog met alle partijen.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat dit onderwerp voor nu voldoende behandeld is. Het is aan de fractie van D66 of hier verder nog iets mee gedaan wordt in komende vergaderingen.

6. Voorgenomen tarieven OV-bureau Groningen-Drenthe; brief van het college van Gedeputeerde Staten van 5 november 2019

Samenvattende reactie van de fracties

De ChristenUnie gaat akkoord met de verhoogde tarieven en vraagt naar de mogelijkheden voor het vervoer van groepen en naar de stand van zaken bij het Account Based Ticketing in het OV-bureau. Verbaasd over de prijs-kwaliteit verhouding van de hubtaxi. De PvdA vindt dat er te weinig ruimte en tijd is voor een goede analyse a.g.v. gebrekkige informatievoorziening. Ziet een taak voor de gedeputeerde om de prijs-kwaliteit verhouding van de hubtaxi aan te kaarten in het DB van het OV-bureau. Het CDA is blij dat de brief van het Consumentenplatform nog wat geluiden uit het veld kan laten horen. Vraagt in het kader van de laagdrempeligheid naar de mogelijkheden van de Account Based Ticketing en naar de vindbaarheid van de hubtaxi. De VVD vindt dat de kwaliteit van de hubtaxi beter moet. Ook moeten GS ervoor zorgen dat de bespreking van de hubtaxi niet steeds aan de orde komt in de vergaderingen. De PVV kan instemmen met de tariefwijzigingen, maar mist de financiële consequenties van deze wijzigingen. Verzoekt de gedeputeerde de pauzes tussen de diensten van de chauffeurs aan te kaarten bij het OV-bureau en wijst hierbij ook op de lange aanrijtijden en onbekende uitstapplaatsen van de hubtaxi's.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord

Gedeputeerde Bijl merkt op dat de tariefwijzigingen algemeen geaccepteerd zijn. Bij het plaatsen van oplaadpalen voor elektrische bussen wordt ook rekening gehouden met halteren voor de chauffeurs. Per volwassenen kunnen drie kinderen meegenomen worden. Dit is een maatregel voor gezinnen. Voor groepsvervoer moet van tevoren contact met het OV-bureau opgenomen worden. Account Based Ticketing wordt in 2023 landelijk ingevoerd.

De provincies Groningen en Drenthe hebben met de minister de overeenkomst gesloten om de Maas app (Mobility as a service app) in te voeren, waarin alle informatie op het gebied van vervoer wordt gebundeld. Het tarief van de hubtaxi is een starterstarief. Er wordt nog gezocht naar wat een goed tarief is voor deze dienst.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat dit onderwerp voldoende behandeld is.

7. Stikstofproblematiek

Stand van zaken na uitspraak PAS; brief van het college van Gedeputeerde Staten van 2 juli 2019.

Voortgang aanpak stikstofproblematiek; brief van het college van Gedeputeerde Staten van 13 september 2019

Voorafgaand aan het agendapunt geeft gedeputeerde Jumelet een toelichting over de stand van zaken van het overleg dat 3 december 2019 heeft plaatsgevonden in Den Haag.

Gedeputeerde Jumelet: Op 14 oktober 2019 hebben alle provincies vastgesteld dat de beleidsregels t.a.v. vergunningverlening in het kader van de Wet natuurbescherming van 8 oktober 2019 aangepast moeten worden. Sindsdien is er samen met het ministerie gewerkt aan het maken van nieuwe beleidsregels. Voor a.s. vrijdag zullen de commissieleden een brief van het college van GS en een brief van het ministerie ontvangen, waaruit blijkt dat er geen licht meer zit tussen wat het college en wat de minister hebben vastgesteld m.b.t. de beleidsregels. De colleges van de provincies willen op 10 december 2019 een besluit nemen over de nieuwe regels. Om hiertoe goed geïnformeerd te zijn, gaat het college in gesprek met betrokken partijen. Om houdbare vergunningen te kunnen afgeven, heeft juridische toetsing plaatsgevonden, is er een uitvraag bij de landsadvocaat gedaan en hebben praktijktoetsen plaatsgevonden. Dit is gedaan door de twaalf provincies en het Rijk. Het Rijk zal bronmaatregelen treffen die moeten leiden tot reductie van stikstofemissie. Volgens het rapport Remkes zijn er twee methoden in de beleidsregels vervat: intern salderen en extern salderen. Als er geen wijziging op het bedrijf plaatsvindt, blijft de bestaande vergunning in stand. Onbenutte ruimte in de vergunning kan gebruikt worden. Als er sprake is van verandering op het eigen bedrijf kan er gebruik gemaakt worden van intern salderen, waarbij minimaal het standstill principe geldt. Onbenutte ruimte vervalt bij intern salderen. In de toelichting worden uitzonderingen genoemd. Bij de verkoop van een bedrijf is er sprake van extern salderen. Er is een saldogever en een saldonemer. De saldonemer zal 70% van de rechten die hij koopt, kunnen gebruiken. De overige 30% wordt als stelregel gebruikt, maar in de gebiedsgerichte aanpak kan bij goede onderbouwing voor een lager percentage gekozen worden. Het extern salderen voor veehouderijen gaat pas open op 1 februari 2020, omdat eerst de meststoffenwet in orde moet zijn. Dit geeft aan het college de tijd om met een instrumentarium te komen, dat voorkomt dat een groot bedrijf meerdere bedrijven opkoopt. In de vergadering van 6 december komt hier een toelichting op.

Dit punt is geagendeerd op verzoek van de Statenfractie PVV.

De heer Vorenkamp (PVV) heeft dit punt geagendeerd om een gedachtenproces op gang te brengen over een andere richting dan de huidige richting van aanpak:

1. Het stikstofprobleem is een juridisch bureaucratisch probleem, door de politiek zelf gecreëerd. Er zijn allerlei verdragen afgesloten zonder mogelijke gevolgen goed te onderzoeken.
2. Feitelijk is er geen probleem met de natuur zelf, alleen leidt een andere economie tot een andere soort natuur.
3. De fractie stelt een noodwet voor: alle maatregelen een half jaar op schorten en in de tussentijd naar een passend normenkader en passende maatregelen zoeken.
4. De Natura 2000 status van gebieden die niet voldoen aan de haalbaarheidseis, opheffen.

Samenvattende reactie van de fracties

Het CDA merkt op dat opschorten van maatregelen een zaak is van de Tweede Kamer. De fractie ziet de nadere uitwerking van 6 december tegemoet en vraagt of dan bekend is hoe er met meldingsplichtige bedrijven en met beweiden en bemesten moet worden omgegaan. De fractie wil ook graag meer integraal kijken. Natuur en consumenten laten zich niet altijd beïnvloeden.

De PvdA merkt op dat de afgelopen periode bewustwording en belangstelling voor de agrarische sector heeft opgeleverd. Hierdoor is er meer kans op een evenwichtige oplossing op lange termijn. Ook lijkt de overheid belangenorganisaties serieus te nemen als gesprekspartner. Aangezien de landbouwsector de grootste stikstofuitstoot oplevert, moet de oplossingsgerichte aanpak hierheen gaan, maar ook moet er meer aandacht zijn voor het economische proces in de productiekolom, zodat de boer een betere prijs voor zijn product krijgt. De kwaliteit van de bodem moet de basis zijn.

De Partij voor de Dieren wil kijken naar de werkelijke uitstoot van stikstof en hoe deze beperkt kan worden, niet vanwege Europese normen, maar omdat de natuur bedreigd wordt. Wil toe naar versterking van de bestaande natuurgebieden door de ecologie centraal te stellen i.p.v. de economie. Regels en normen zijn vastgesteld om mensen en de natuur te beschermen. Voor een leefbaar Drenthe moet gekeken worden naar de hoeveelheid stikstof, fijnstof, methaan en CO₂. Er kan groot resultaat bereikt worden door het aantal dieren te reduceren en het gebruik van gifstoffen te stoppen.

GroenLinks geeft aan dat Drenthe een provincie is die onder menselijk handelen is ontstaan. Drenthe heeft de plicht zorg te dragen voor de instandhouding van de onder druk staande natuurgebieden en de daar levende soorten. Hiertoe zijn de Vogelrichtlijn van 1979 en de Habitatrictlijn van 1992 door de EU en de Natuurbeschermingswet van 1998 door Nederland opgesteld en de Natura 2000 gebieden aangewezen. Natuurbeheerders monitoren de soorten. Er moet snel werk gemaakt worden van de herstelmaatregelen en de beperking van uitstoot en de gebiedsgerichte aanpak past hier het beste bij.

De ChristenUnie merkt op dat het in de stikstofcrisis gaat om reactief stikstof, dat afkomstig is uit verbrandingsprocessen en van bacteriën uit grond en ingewanden. De stikstof uit verbrandingsprocessen kan grote afstanden afleggen, die van bacteriën slaat relatief snel neer. Het gehalte aan stikstof is een balans tussen neerslag, gebruik, omzetting in de grond en uitspoeling. De grond in Drenthe is altijd al schraal geweest en is in het verleden door ingrijpen van de mens verrijkt. De provincie moet het hebben van maatregelen in de breedte van de samenleving, alle sectoren moeten bijdragen.

Sterk Lokaal zal zich op 6 december verder uitspreken. Hoopt op duurzame, niet-eenzijdige maatregelen en dat de landbouw tijd krijgt zich in te stellen op deze maatregelen. Is tegen symboolpolitiek, maar er moet wel wat gebeuren.

D66 ziet de stikstofdiscussie als een keuze voor het verleden of voor de toekomst. Het kiezen voor een noodwet is kiezen voor een status quo en dat is onbespreekbaar. Geeft op 6 december haar inhoudelijke inbreng. Gezien de stikstofcrisis en de wooncrisis wijst de fractie het college op het belang van meer regie en doorzettingsmacht tonen en op het ontwikkelen van een eigen visie op landbouw, energietransitie en ruimtelijke ontwikkeling. Vraagt het college bij afspraken met het Rijk te kiezen voor welzijn boven winst en regie boven reactie. De kernkwaliteiten van Drenthe moeten versterkt worden door forse reductie van stikstof in kwetsbare gebieden.

De SP ageert tegen de fractie van de PVV, die het idee geeft dat stikstof niet schadelijk is en dat er genoeg gedaan wordt aan stikstofbeperking. De fractie wijst erop dat stikstof in de vorm van ammoniak en stikstofoxiden bijzonder schadelijk is. Dat is essentieel in deze discussie. Een cultuurlandschap wordt door de mens gevormd, maar de discussie over het terug gaan naar 'het' oorspronkelijke landschap is zinloos, immers, hoever moet teruggedaan worden. In ieder geval kan een teveel aan stikstof kwaad doen. De fractie vindt dat er meer gedaan moet worden aan de beperking van de stikstofuitstoot.

De VVD vindt op dit moment alleen de nieuwe beleidsregels belangrijk. Vraagt zich af wat de gevolgen van de nieuwe beleidsregels voor ondernemers zijn. Verder de vraag aan het college hoe de verhouding van stikstofuitstoot in de landbouw en in andere sectoren ligt in de provincie Drenthe. Forum voor Democratie heeft, gezien al het voorgaande, geen aanvullingen.

De reactie van het college van GS op hoofdlijnen wordt als volgt verwoord

Gedeputeerde Jumelet beantwoordt de vragen van de PVV:

1. Het college wil de economie niet laten vastlopen, maar wil wel een goede balans tussen economie en ecologie vinden. De natuur moet beschermd worden, maar er moeten ook vergunningen worden verleend t.b.v. de economie.
2. De minister heeft aangegeven dat er aan stikstofreductie gewerkt moet worden, maar ook aan het versterken van de natuur. Het college gaat hierin mee. Hiertoe dienen ook de herstelmaatregelen in de Natura 2000 gebieden en het ambtelijk nieuwe pakket, waarin vergunningen juridisch houdbaar zijn. De kritische depositiewaarde wordt gemonitord en in kaart gebracht en verzuring van de bodem wordt op diverse manieren tegengegaan.
3. Het is niet aan het college om te bepalen of het aantal Natura 2000 gebieden in Drenthe te hoog is. De minister beziet nu de aanwijzingsbesluiten kritisch en gaat in gesprek met de EU-commissie, maar het is een ingewikkeld traject. Het college voegt zich naar de uitkomst van de minister.
4. Volgens het rapport van Alterra voegt de landbouw in Drenthe 26% van de stikstof toe. De overige 74% komt van buiten.

De heer Vorenkamp (PVV) verwijst naar de brief van de Milieufederatie en de link op pagina 2 naar een document van de WUR (Wageningen University & Research). Volgens de fractie blijkt dat het romantisch beeld van de natuur nog steeds leeft en de economie van ondergeschikt belang wordt geacht.

De voorzitter sluit de beraadslaging met de conclusie dat dit onderwerp voor nu voldoende behandeld is.

8. Samenvatting van de vergadering van de Statencommissie OGB, gecombineerd met Statencommissie FCBE van 18 september 2019 en de Lijst van toezeggingen (OGB)

De samenvatting wordt vastgesteld conform het ontwerp.

Lijst van toezeggingen wordt vastgesteld. Er zijn geen opmerkingen.

9. Ingekomen stukken

Voorhangprocedures C.1 t/m C.5

C.1 Bijdrage overbrugging onderhoud fietspaden en recreatieve voorzieningen Staatsbosbeheer (brief van 19 november 2019)

De heer Vorenkamp (PVV) vraagt of het Staatsbosbeheer niet via haar eigen begroting kan voorzien in deze bijdrage.

Gedeputeerde Jumelet legt uit dat er nog een bedrag van 1 miljoen beschikbaar was uit een oude afspraak.

C.5 Toekennen subsidie voor het project 'Westerstraat' te Emmen (brief van 26 november 2019)

De heer Vorenkamp (PVV) vraagt of dit project zonder de bijdrage vanuit de 'Uitvoeringsregeling Herstructurering ruimtelijke kwaliteit' niet door zou zijn gegaan.

Gedeputeerde Brink is blij dat er eindelijk een ontwikkelaar dit project oppakt. De Staten hebben juist de verordening en de regeling vastgesteld om dit soort projecten vlot te trekken en de omgeving een nieuwe impuls te geven.

A. Brieven /mededelingen GS A.1 t/m A. 17

A.6 Vijfde Voortgangsrapportage Natuur (brief van 5 november 2019)

Mevrouw Potharst (Partij voor de Dieren) vraagt of de Staten het voorliggende Voortgangsrapport of een samenvatting daarvan kunnen krijgen.

Gedeputeerde Jumelet meldt dat de minister het Voortgangsrapport naar de Tweede Kamer stuurt. Het college van GS informeert de Staten via presentaties en brieven uit de P&C-cyclus.

A.9 Kaderrichtlijn Water Drenthe (KRW), nationale analyse (brief van 12 november 2019)

De heer Moltmaker (VVD) vraagt of de besluitvormingen van waterschappen en provincie bij elkaar gebracht kunnen worden, opdat de Staten en de waterschappen beide op de hoogte zijn van de ontwikkelingen.

Mevrouw Potharst (Partij voor de Dieren) vraagt of er voorafgaande aan de informatiesessie van april 2020 een rapportage toegezonden kan worden over de waterkwaliteit in Drenthe.

Gedeputeerde Kuipers beaamt dat waterschappen en provincie samen moeten optrekken. De Staten stellen uiteindelijk de doelstellingen van de KRW vast. De waterschappen gaan over de uitvoering. Gedeputeerde Kuipers zal op tijd zorgen voor goede informatie.

A.10 Advies gewijzigd winningsplan 2018 zoutwinning Veendam Nedmag (afschrift brief van 19 november 2019 aan de minister van Economische Zaken en Klimaat).

Mevr. Zuiker (Partij voor de Dieren) vraagt hoe het college in de toekomst het probleem wil voorkomen om als gedeputeerden twee functies op een plek uit te oefenen. Hier gaat het om de functies eigenaar via de NOM en adviseur voor het ministerie.

Gedeputeerde Brink geeft aan dat belang en veiligheid van inwoners en de schadeafhandeling voorop staan. Bij de NOM gaat het ook om werkgelegenheid. Het probleem is nooit helemaal te voorkomen.

A.12 Soortenrijk Drenthe (brief van 26 november 2019)

Mevrouw Potharst (Partij voor de Dieren) vraagt of er bij het inzaaien van bloemen en planten gebruik wordt gemaakt van inheemse biologische zaden en bollen.

Gedeputeerde Jumelet gaat dit navragen.

A.13 Plan van Aanpak akker- en weidevogels (brief van 29 november 2019)

Mevrouw Potharst (Partij voor de Dieren) vraagt wanneer de Staten worden gevraagd om instemming te geven met de pilot en de continuïteit van de pilot te accorderen.

Gedeputeerde Jumelet meldt dat het gaat om een plan op basis van een motie, die geleid heeft tot een driejarige aanpak. Deze termijn loopt af en het plan zal worden geëvalueerd. Na een overgangsjaar worden de financiering en de inhoud bekeken. De Staten zullen hierover in het voorjaar van 2020 worden geïnformeerd en geconsulteerd. In het coalitieakkoord staat dat het college voornemens is met dit plan door te gaan. (griffie: 15 januari informatie bijeenkomst)

A.14 Opdracht eenmalig specifiek energietoezicht energie-intensieve bedrijven (brief van 26 november 2019)

Mevrouw Potharst (Partij voor de Dieren) vraagt welke mogelijkheden de provincie heeft om handhavend op te treden met betrekking tot de naleving van de wettelijke verplichtingen op het gebied van energiebeheer?

Gedeputeerde Jumelet i.p.v. gedeputeerde Stelpstra: het antwoord wordt opgezocht en volgt nog.

Overige brieven B.1 t/m B.27

A.18 in combinatie met B.12 *Brief van de inwoners van Ruinen van 18 november 2019 over Duurzaam Veilig maken van de N375 bij Ruinen.*

De heer Bos (GroenLinks) vraagt dit punt te agenderen voor de volgende commissievergadering.

De voorzitter willigt dit verzoek in.

B. 20 *Brief van Biohuis van 14 november 2019 over Stikstofproblematiek en biologische landbouw.*

Mevrouw Potharst (Partij voor de Dieren) vraagt deze brief te betrekken bij de vergadering van 6 december 2019.

De voorzitter willigt dit verzoek in.

B22: *Afschrift brief van Dierenbescherming van 21 november 2019 aan IPO AAC & BAC Vitaal Platteland over Reactie op MARF-advies Verbinden en Vernieuwen en tussenadvies ganzen.*

Mevrouw Zuiker (Partij voor de Dieren) vraagt deze brief en wat daaronder ligt, te agenderen voor de volgende commissievergadering.

De voorzitter willigt dit verzoek in.

Toezeggingen

A.9 Gedeputeerde Kuipers zegt toe de Staten op tijd te voorzien van informatie betreffende de KRW voor de informatiesessie in april 2020.

A.12 Gedeputeerde Jumelet zal navraag doen naar de herkomst van de zaden en bollen.

A.14 Gedeputeerde Jumelet i.p.v. gedeputeerde Stelpstra zal de mogelijkheden opzoeken, die de provincie heeft om handhavend op te treden met betrekking tot de naleving van de wettelijke verplichtingen op het gebied van energiebeheer.

10. IPO-, SNN-, EU-aangelegenheden, NRK en verbonden partijen

C.3 *Voornemen deelneming RUD Drenthe aan werkgeversvereniging voor niet-gemeenten (brief van 26 november 2019)*

De heer Vorenkamp (PVV) vraagt wat de financiële consequenties m.b.t. directe en indirecte kosten zijn van het lidmaatschap voor de RUD en de provincie.

Gedeputeerde Kuipers namens gedeputeerde Stelpstra: een technisch antwoord op de werkgeverszaken is te bevragen bij de behandelend ambtenaar. De kern van de zaak is dat de VNG (Vereniging van Nederlandse Gemeenten) met de Wet normalisering rechtspositie ambtenaren besloten heeft geen gemeenschappelijke regelingen meer als lid te hebben. Hierdoor wordt de koppeling aan de CAO voor gemeenten verloren. Het voorstel is nu dat de RUD lid wordt van de werkgeversvereniging voor niet-gemeenten, zodat aangehaakt kan blijven bij de CAO voor gemeenten. Directe kosten zijn een financiële consequentie hiervan. Of er indirecte kosten uit voortvloeien weet gedeputeerde Kuipers niet.

A. 17 *Provinciale Prestatieovereenkomst provincie Drenthe Prolander (brief van 15 oktober 2019)*
en B. 27 *IPO en BIJ12; Programmabegroting IPO 2020*

De heer Smits (VVD): 12 december is er een Algemene Vergadering waar de programmabegrotingen van het IPO en BIJ12 worden besproken. Als vertegenwoordiger van de Staten is de heer Smits van plan in te stemmen met beide begrotingen om twee redenen: Inhoudelijk staan er geen zaken in die niet tot de reguliere activiteiten van het IPO horen en de contributie voor het IPO is in lijn met de begroting van de provincie. Hij betreurt het dat de stukken elk jaar zo laat komen, zodat de Staten zich niet goed kunnen voorbereiden.

Gedeputeerde Bijl meldt dat hij penningmeester van het IPO wordt en dat hij aangegeven heeft de begroting een half jaar naar voren te halen. Dit wordt gesteund door het IPO.

11. Sluiting

De voorzitter sluit de vergadering om 14.17 uur.

De OGB-commissie zal vrijdagmiddag 6 december om 15.00 uur doorgaan en de volgende reguliere OGB-commissievergadering zal plaatsvinden op 22 januari 2020.

Vastgesteld in de vergadering van de Statencommissie Omgevingsbeleid van 22 januari 2020.

, voorzitter

, statenadviseur

Inspraak bij punt 6 van de agenda op 4 december 2019

Mijnheer de voorzitter

Het wordt in het rapport UITGESPROKEN niet expliciet genoemd maar het is wel in de gesprekken aan de orde geweest en wordt als zeer belangrijk ervaren door de omwonenden van de essen. Het speelt exclusief bij de bollenteelt omdat bij deze teelt de bollen met grond worden geoogst. Hierdoor wordt de bovengrond van de es verwijderd en vaak wordt de grond niet ter plaatse terug gebracht. Bij het verwerken van bollen en grond wordt de grond gewassen en gezeefd waarbij aanwezige archeologische artefacten, die volgens het provinciaal beleid in situ bewaard moeten blijven, hier verdwijnen en voorgoed verloren gaan. Daarnaast wordt het bodemprofiel over meer dan 30 cm verstoord, zeker als dit meerdere keren gebeurt waardoor het in situ behoud van deze artefacten zoals beschreven in de provinciale rapporten zeker niet gegarandeerd is.

In het kader van het Europese verdrag van Malta inzake de archeologie is door de provincie in dit huis bepaald dat de essen een hoge archeologische waarde hebben en dat daarom de provincie als eerste verantwoordelijk is voor het behoud van deze waarden.

Bij mogelijke verstoring zou eerst op kosten van de potentiële verstoorders Archeologisch onderzoek gedaan moeten worden waarbij ons inziens direct duidelijk zal zijn dat een dergelijke teeltwijze op essen ontoelaatbaar is gezien het officiële provinciale beleid in deze.

Daar er al enige tijd bollen geteeld worden op de essen en er door de provincie niet is ingegrepen verzoek ik uw staten gedeputeerde staten hierop te wijzen en hen te manen deze teelt onmiddellijk te verbieden tot het archeologisch onderzoek is uitgevoerd en daarna te handelen naar de uitkomsten van dit onderzoek.

Dit is dus tevens een handhavingsverzoek.

Guido Nijland, Assen 4 december 2019

Bijlagen

Raap rapport 2021 Gemeente Westerveld)

Het beleid volgens het verdrag van Malta: blz. 62

- Archeologische waarden moeten zo veel mogelijk in de bodem bewaard worden (behoud in situ) en alleen opgegraven worden als behoud in de bodem niet mogelijk is;
- bodemverstoorders betalen archeologisch onderzoek en mogelijke opgravingen (het verstoorder-betaalt-principe)

Essen. (blz. 57)

De essen in de gemeente Westerveld zijn aangemerkt als provinciaal belang archeologie. Wanneer hier bodemingrepen worden voorgenomen, moet via de gemeente contact opgenomen worden met de provinciaal archeoloog. De eerste fase van het archeologisch onderzoek bestaat hier uit een verkennend onderzoek en karterend proefsleuvenonderzoek.

Omgevingsvisie Provincie Drenthe 2018

Artikel 2.7 Combinatiemodel

Artikel 2.6, lid 2 sub b is niet van toepassing voor zover de gemeente in het desbetreffende ruimtelijk plan aantoont dat het niet mogelijk is een of meerdere van de bij het plan betrokken kernkwaliteiten in het plan met elkaar te verenigen op een manier die aan behoud en ontwikkeling van ieder van die kernkwaliteiten afzonderlijk ten goede komt, mits:

- a. de gemeente in het desbetreffende ruimtelijk plan tussen de strategische opgaven zoals genoemd in de Omgevingsvisie en de kernkwaliteiten een zorgvuldige planologische afweging maakt, en;
- b. voor zover de kernkwaliteiten cultuurhistorie, archeologie en aardkundige waarden door deze afweging aangetast raken, de informatiewaarde van de geschonden kernkwaliteiten waar wenselijk en mogelijk veilig gesteld wordt, op een wijze zoals minimaal passend op grond van de Erfgoedwet of de in het betreffende beleidsveld geldende onderzoeksnormen.

Artikel 2.8 Wijzigingsbevoegdheid kernkwaliteitenkaart

Gedeputeerde staten kunnen de bij deze verordening behorende kaarten A, D3, t/m D7 voor wat betreft de Kernkwaliteiten wijzigen:

- a. op grond van feitelijke informatie die nader inzicht verschaft in de waarden of verwachtingen (archeologische) die op de kaart zijn vastgelegd en die tot een correctie van die kaart noopt of;
- b. om de kaart aan te passen aan de feitelijke situatie die ontstaat doordat de onder artikel 2.7 beschreven situatie zich voordoet op het moment dat het desbetreffende ruimtelijk plan onherroepelijk is geworden.

Regeling

In de begripsbepalingen zijn de kernkwaliteiten gedefinieerd. Op de kaarten A Stilte, voor wat betreft de kernkwaliteit stilte (kaartlaag stilte), D3 voor natuur (vermeld op kaartlaag Natuurnetwerk Nederland) en de specifieke kernkwaliteitenkaarten D4 t/m D7 van deze verordening, worden de kernkwaliteiten weergegeven.

In principe ligt binnen het bestaand stedelijk gebied de verantwoordelijkheid voor kernkwaliteiten bij de gemeente. Het provinciaal belang voor archeologie en cultuurhistorie kent hierop een uitzondering: het provinciaal belang is ook van toepassing binnen bestaand stedelijk gebied als de kernen zijn opgenomen op de kaarten D4 en D6. De afzonderlijke kaarten zijn het vertrekpunt voor het provinciaal beleid. Om praktische redenen komt aan gedeputeerde staten de bevoegdheid toe om de kaarten met Kernkwaliteiten (inclusief de kaart A voor wat betreft Stilte en kaart B voor wat betreft natuur) bij deze verordening te wijzigen.

In ruimtelijke plannen wordt uiteengezet hoe het plan zich verhoudt tot behoud en ontwikkeling (hiermee wordt bedoeld: versterking) van de kernkwaliteiten in relatie tot een dynamisch en ondernemend Drenthe. De bepalingen voor kernkwaliteiten zijn niet in beton gegoten.

De regels zijn als verantwoordingsplicht ingericht. Gemeenten zullen binnen de kaders van de Omgevingsvisie de kernkwaliteiten ook moeten uitwerken naar hun ruimtelijke plannen. Ze zijn daarbij gebonden aan de kaders van het provinciaal beleid die zijn neergelegd in de Omgevingsvisie en uitwerkingen zoals het Cultuurhistorisch Kompas en de beleidsnotitie Aardkundige waarden, 'waardevol Drenthe' (waarop inmiddels een toelichting is verschenen 'Op pad met WAARdevol Drenthe', 2018).

Het begrip informatiewaarde is omschreven in de begripsbepalingen.

Informatiewaarde van een kernkwaliteit speelt ingevolge de bepalingen in de verordening bij de kernkwaliteiten cultuurhistorie, archeologie en aardkundige waarden. Informatiewaarde wordt bepaald door de mate waarin een kernkwaliteit een bijdrage kan leveren aan nieuwe kennisvorming over het verleden. De informatiewaarde is gebaseerd op landelijk gehanteerde waarderingscriteria zoals ensemblewaarde (1), zeldzaamheid (kennislacune), wetenschappelijke waarde, kwaliteit, gaafheid en belevingswaarde. Alle onderdelen van de kernkwaliteiten archeologie en cultuurhistorie zijn zo geselecteerd dat de informatiewaarde of –verwachting (archeologische verwachtingsgebieden) 'hoog' is.

Archeologische kernkwaliteiten kennen een eigen dynamiek omdat hier zowel sprake is van bekende (soms zichtbare) archeologische waarden als van gebieden waar een archeologische verwachting op rust. Dat wil zeggen dat archeologische waarden aanwezig kunnen zijn, maar

nog niet in kaart gebracht. Archeologische kernkwaliteiten behoren zowel tot het onroerend erfgoed (wanneer ze nog in de bodem zitten [= behoud in situ]) als tot het roerend erfgoed (wanneer ze opgegraven zijn [= behoud ex situ]). Uitgangspunt voor de archeologische kernkwaliteiten van provinciaal belang is behoud in situ. Als dat niet mogelijk is, dient de in de bodem aanwezige archeologische informatie(waarde) te worden veiliggesteld door middel van een opgraving. Over de wijze waarop die opgraving wordt uitgevoerd willen wij vroegtijdige afstemming met de gemeenten. Ons uitgangspunt is dat afstemming leidt tot wederzijdse instemming. Wordt dit ondanks alle inspanningen niet bereikt, dan stelt de provincie de (onderzoeks-)norm. Daarbij zal altijd de geldende Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie leidend zijn.

75(1) Ensemblewaarde betekent dat er sprake is van samenhangende waarden. Bijvoorbeeld een archeologische vindplaats die bestaat uit zowel een nederzetting als het bijbehorende grafveld of een beeldbepalende, veenkoloniale lintbebouwing. Wanneer een of meerdere onderdelen van de samenhang wegvalt, gaat mogelijk alle informatie verloren.

Een ruimtelijk plan kan in principe geen nieuwe activiteiten toestaan die kernkwaliteiten significant aantasten. Wat 'significant' (een term uit artikel 2.6) is, wordt bepaald door de contouren die de Omgevingsvisie voor de omgang met kernkwaliteiten stelt. Een ontwikkeling leidt dus niet tot significante aantasting, wanneer rekening wordt gehouden met de kernkwaliteiten conform de Omgevingsvisie en uitwerkingen als het Cultuurhistorisch Kompas. Wordt buiten het provinciaal beleid getreden, dan is in principe wél sprake van een significante aantasting. Te denken valt aan een ingreep die de samenhang van een robuust natuursysteem aantast of een onomkeerbare ingreep in een gebied met grote cultuurhistorische en/of archeologische waarde. Wij verwachten dat een gemeente dan in overleg met gedeputeerde staten treedt om een gezamenlijk gedragen oplossing te vinden binnen de kaders van het provinciaal beleid. Hierbij is bijvoorbeeld te denken aan het verplichten van mitigerende of compenserende maatregelen. De provincie schrijft in dit hoofdstuk niet rechtstreeks voor hoe kernkwaliteiten behouden en ontwikkeld moeten worden. Het doel staat voorop en gemeente moeten daaraan een eigen invulling geven. Voor de archeologische kernkwaliteiten die niet in situ behouden kunnen blijven is wel een procesvoorschrift van toepassing (zie hierboven). Doorgaans is een regeling van kernkwaliteiten in de voorschriften hiervoor onontbeerlijk.

Combinatieregeling

In artikel 2.7 is het Combinatiemodel opgenomen. De werking van het Combinatiemodel is omschreven in paragraaf 3.1 en 3.2.4 van de omgevingsvisie. Met dit artikel kan worden afgeweken van het bepaalde in artikel 2.6 lid 2 onder b. Het Combinatiemodel betreft het samen met relevante stakeholders ontwerpen van een integrale gebiedseigen oplossing voor onze strategische opgaven. Daarbij zoeken wij naar een oplossing die (nieuwe) waarden creëert in het perspectief van de Drentse ruimtelijke identiteit.

Het Combinatiemodel betreft het samen met relevante stakeholders ontwerpen van een integrale gebiedseigen oplossing voor onze strategische opgaven of majeure ontwikkelingen waarbij een of meerdere provinciale belangen in het geding zijn. Daarbij zoeken wij gezamenlijk naar een oplossing die (nieuwe) waarden creëert en zoveel mogelijk belangen dient. De Drentse kernkwaliteiten zijn kaderstellend en vormen onze inspiratie om te komen tot een ontwikkeling die passend is bij Drenthe. Het proces van het Combinatiemodel wordt nader uitgewerkt in een handreiking welke onderdeel wordt van de Inspiratiebron Drentse Ruimtelijke Identiteit.

Achtergrond

Bij de totstandkoming van de Omgevingsvisie haalde de provincie onder een zo breed mogelijk publiek die aspecten op die volgens hen de ruimtelijke identiteit en aantrekkelijkheid van Drenthe vormen. Deze 'Kernkwaliteiten' zijn in paragraaf 2.3.1 van de Omgevingsvisie opgenomen. Ze vormen voor de provincie Drenthe de belangrijkste basis voor het begrip ruimtelijke kwaliteit. In hoofdstuk 4 van de Omgevingsvisie worden de kernkwaliteiten ontrafeld. Het gaat om stilte en duisternis, openheid van het landschap, natuur binnen het Natuurnetwerk Nederland, diversiteit en gaafheid van landschappen, cultuurhistorie, archeo-

logie en aardkundige waarden, sociale externe en verkeersveiligheid, leefbaarheid en een maat passend bij Drenthe.

76 Meer achtergrondinformatie over onze visie op het Drentse landschap is opgenomen in de Nota Landschap. In hoofdstuk 3 van de Omgevingsvisie wordt toegelicht hoe het provinciebestuur behoud en ontwikkeling van kernkwaliteiten in de praktijk zal nastreven.

Een bijzondere positie wordt ingenomen door het Hondsruggebied, dat de status UNESCO Global Geopark heeft. De status is een erkenning van de bijzondere kernkwaliteiten van dit gebied en de onderlinge samenhang van die kernkwaliteiten. Vooral het Hondsrug-complex, het beekdal van de Drentsche Aa en diverse aardkundig waardevolle gebieden (geosites) zijn van internationaal belang. Voor dit gebied geldt eens te meer dat de kernkwaliteiten en vooral de aardkundige waarden worden behouden, duurzaam beheerd en waar mogelijk versterkt. De Stichting Geopark de Hondsrug heeft in samenspraak met partners een toekomstvisie vastgesteld, het Masterplan 2017-2027. Gemeenten en provincies hebben de doelstellingen in dit document onderschreven. Uitgangspunt voor het ruimtelijk beleid is behoud door ontwikkeling. Ruimtelijke ontwikkelingen zijn mogelijk, mits de kwaliteiten worden behouden of versterkt.

Inspreken Provinciale Staten 4 december 2019

Best parlement,

ik ben **Henk Baptist**, ecoloog en natuurbeschermer, gespecialiseerd in natuurbeschermingswetgeving. Ik wil u uitleggen dat de provincie Drenthe verkeerd omgaat met de Wet natuurbescherming in relatie met de sierteelten zoals lelieteelt.

In het Arrest van het Europees Hof van Justitie van 7 november 2018 heeft het Hof duidelijk gemaakt hoe bestaande Europese natuurbeschermingswetgeving moet worden uitgelegd. Het Hof heeft duidelijk gemaakt wat in de natuurwetgeving moet worden verstaan onder project, bestaand gebruik, externe werking, voorzorgprincipe, passende beoordeling, cumulatie .....

De Raad van State toetste, desgevraagd door natuurbeschermers, deze uitgangspunten aan enkele Nederlandse gebruiken, wat leidde tot het bekende doorprikken van de PAS regeling en vergunningplicht voor beweiden en bemesten. Het is nog niet aan de Raad van State gevraagd, maar de uitleg van het Hof van Justitie zal ongetwijfeld leiden tot een bevestiging van de vergunningplicht voor intensieve teelten als de bollenteelt met drainage, beregening en bestrijdingsmiddelengebruik.

Drenthe past de op Europese regels gebaseerde Wet Natuurbescherming in onvoldoende mate toe. Argumenten die de provincie Drenthe gebruikt om vergunningplicht voor lelieteelt te ontduiken zijn vooral; geen project maar 'andere handeling' dan wel 'bestaand gebruik', en, 'voortoets' in plaats van 'passende beoordeling'. Deze argumenten zijn niet correct.

Voor een vrijstelling van vergunningplicht op basis van bestaand gebruik moet het gebruik van een perceel onveranderd en het zelfde zijn als in 2004. Dit is bij teelten nimmer het geval. Teelten zijn juridisch een 'project' in de zin van de Wet natuurbescherming. Vergunningplicht ontstaat wanneer een project negatieve gevolgen kan hebben op een Natura 2000-gebied. De vergunning kan worden verleend wanneer uit een passende beoordeling, waar cumulatie deel van uitmaakt, blijkt dat er geen negatieve effecten kunnen optreden.

Sierteelten nabij Natura 2000-gebieden kunnen leiden tot verdere verdroging van die gebieden en verdere aantasting van de insectenstand. Net als bij stikstof is het verstrekken van vergunning in reeds overbelaste situaties problematisch, feitelijk onmogelijk. Het niet langer kunnen toestaan van bollenteelt nabij Natura 2000-gebieden zal tot verschuivingen in grondgebruik leiden. Gelukkig is bollenteelt meestal een wisselteelt waardoor de bestaande toestanden kunnen worden uitgefaseerd.

Verschuivingen in de sierteelten komen in Drenthe bovenop de gebiedsgerichte maatregelen die door de Raad van State worden geadviseerd om het stikstofprobleem aan te pakken. Het doel is de instandhoudingsdoelen daadwerkelijk te realiseren.

Bedenk hierbij dat korte afstand maatregelen op het gebied van waterbeheer (vernatting) en terugdringen van de invloed van bestrijdingsmiddelen veel eerder zullen leiden tot het daadwerkelijk kunnen realiseren van instandhoudingsmaatregelen dan de veelal lange afstand stikstofmaatregelen. Ze zullen leiden tot een robuustere natuur met meer weerstand tegen negatieve invloeden, hetgeen weer economische ontwikkelingen mogelijk maakt.

Het beschermen van Natura 2000 tegen kwalijke invloeden van de sierteelten is een wettelijke plicht. Daarnaast dienen ook de problemen die de bevolking ondervindt van de sierteelten te worden opgelost.

Toezeggingenlijst Statencommissie Omgevingsbeleid, 4 december 2019

Naam	Omschrijving	Startdatum	Einddatum	Stand van Zaken
Korte termijn Toezeggingen				
1. Actieplan Sociale energietransitie	<u>Gedeputeerde Stelpstra</u> zegt toe mee te willen werken aan een Statenontmoeting die PS met de nieuwe staten wil gaan te houden.	27.02.2019		
2. Definitie Groen gas	<u>Gedeputeerde Stelpstra</u> weet nu de exacte definitie niet, maar zal die nog schriftelijk doen toekomen. Verder wordt er gewerkt aan een visie op biomassa.	18.09.2019		
3. Integrale Spoorvisie Noord- en Oost-Nederland	<u>Gedeputeerde Bijl</u> zegt toe informatie te verstrekken over de integrale spoorvisie Noord- en Oost-Nederland.	30.10.2019	22.1.2020	
4. Eikenprocessierups	<u>Gedeputeerde Bijl</u> zegt toe informatie te verstrekken over de aanpak van de eikenprocessierups.	30.10.2019	22.1.2020	
5. Bijeenkomst Natuurinclusieve landbouw	<u>Gedeputeerde Jumelet</u> zegt toe een informatiebijeenkomst te organiseren over Natuurinclusieve landbouw.	30.10.2019	22.1.2020	
6. Waarom heeft GS er niet voor gekozen de WHO-richtlijn aan te houden?	<u>Gedeputeerde Stelpstra</u> zegt toe terug te komen op deze vraag/dit onderwerp.	30.10.2019	22.1.2020	
7. informatiebijeenkomst Kader Richtlijn Water	<u>Gedeputeerde Kuipers</u> zegt toe de staten tijdig van informatie te voorzien voor de bijeenkomst van 15 april	04.12.2019	01.04.2020	
8. bij zaaien gebruik inheemse biologische zaden en bollen	<u>Gedeputeerde Jumelet</u> zegt toe navraag te doen naar de herkomst van de zaden en bollen	04.12.2019	22.01.2020	

9. handhavend optreden bij wettelijke verplichting energiebeheer	<u>Gedeputeerde Jumelet (als vervanger van gedeputeerde Stelpstra)</u> zegt toe de mogelijkheden op te zoeken die de provincie heeft om handhavend op te treden tot naleving op gebied van energiebeheer	04.12.2019	22.01.2020	
Lange termijn Toezeggingen				
1. Samenhang programma's ruimtevragers	<u>Gedeputeerde Bijl</u> zegt toe in de voorjaarsnota in te gaan op de samenhang tussen de programma's in ruimtevragers (infrastructuur).	30.10.2019	13.5.2020	
MOTIES				
M 2019-5 , Bestrijding Eikenprocessierups	<u>Roepen het college op:</u> Samen met de gemeenten een effectief provinciaal bestrijdingsplan op te stellen voor 2020 waarmee gezondheidsrisico's en overlast orden beperkt; n waarin ook preventieve maatregelen worden opgenomen	03.07.2019		
M 2019-7 , Biomonitoring Attero	<u>Roepen het college op:</u> Attero met klem te verzoeken het instrument van biomonitoring opnieuw in werking te stellen.	03.07.2019	22.01.2020	√ brief 4 december 49/5.1/2019001680 Afdoening Motie M2019-7 Biomonitoring Attero
M 2019-19 , Generatietoets	Verzoekt het College: Onderzoek te doen naar een 'generatietoets' door bij wijze van proef bij de Woonagenda, de Energieagenda en de Economische Koers in beeld te brengen wat de (beleids-) effecten zijn voor de verschillende generaties.	13.11.2019		

<p>M 2019-25, Verduurzamen boerderijen Drents Landschap</p>	<p>Verzoekt het College:</p> <ul style="list-style-type: none"> - In overleg met NMF Drenthe, LTO en gemeenten het plaatsen van de kleine windmolens in het landelijk gebied door zelfstandig ondernemers en agrariërs, zo mogelijk in samenwerking met lokale energiecoöperaties en de mogelijkheid voor lokale initiatieven mee te laten delen, aanjagen en stimuleren - Daarbij in overleg te gaan met gemeenten of er bereidheid is lokale belemmerende regelgeving daarvoor weg te nemen en daarbij indien gewenst ondersteuning te bieden. - Provinciale Staten te informeren over het vervolg (inspanningen en resultaten). 	<p>13.11.2019</p>		
<p>M 2019-26, Thorium opnemen in vragen rondom de energietransitie</p>	<p>Besluiten:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. om tussen nu en een half jaar een informatiebijeenkomst over Thorium (4^e punt overwegingen) te organiseren en verzoeken aan de Statengriffie om hiervoor, in samenwerking met enkele statenleden, de voorbereiding en organisatie te hand te nemen. 	<p>13.11.2019</p>	<p>13.05.2020</p>	